

**Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu a inovaci ve veřejné správě
ročník 2013**

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z ŘEŠENÍ

- ☐ bronzového stupně ceny
☐ stříbrného stupně ceny
☒ **inovace**

(zatrhněte cenu, o jakou soutěžíte)

1. Název řešení:

„Přístup MČ Praha-Libuš k posunu migrantů ze třetích zemí přes nové **legální** pracovní návyky až k **aktivnímu obyvateli v podmínkách malé městské části**, zejména skrze projekt „Všichni společně na trhu práce“ a další projekty.“

2. Autor zprávy:

Jméno: Ing. Šárka Fruncová Vlčková
Funkce: referent evropských projektů, kancelář tajemníka ÚMČ Praha-Libuš
Organizace: MČ Praha-Libuš
Telefon: 731 610 451, 244 021 420
E-mail: fruncova@praha-libus.cz

Jméno: Jana Martínková
Funkce: koordinátorka projektu Zdravá Libuš a Písnice a MA21, kancelář tajemníka ÚMČ
Kontaktní adresa: Libušská 35, Praha 4, 142 00
Tel.: 732 643 920, 244 021 429
Fax: 241 727 864
E-mail: martinkova@praha-libus.cz

3. Organizace, kde bylo řešení aplikováno:

Městská část Praha-Libuš prostřednictvím Úřadu městské části

4. Popis řešení

4.1 Podstata řešení:

• Charakteristika.

MČ Praha-Libuš:

- Je **malou městskou částí** s malým podílem výkonu přenesené působnosti v úrovni obce prvního stupně a s omezeným rozpočtem závislým na rozpočtu magistrátu hl. m. Prahy. Žije zde cca 9,8 tis. občanů a z toho 1,4 tis. cizinců,
- **Území tvoří historicky dvě bývalé vesnice** Libuš a Písnice s vlastní, značně odlišnou historií a tradicí, což se ve všech socioekonomických, demografických i infrastrukturních ukazatelích projevuje až do současnosti. Tomu odpovídá i výrazně **blíže vztah** místních občanů k území a zpětně přístup MČ k nim.
- Na území je **vysoká koncentrace cizineckých komunit** (Vietnamci, Číňané, Ukrajinci, rusky hovořící cizinci a další mimoevropské národnosti)
- V katastru je i **největší cizinecká tržnice v ČR v areálu SAPA**, která je současně **sídlem většiny subjektů ovládajících ekonomicky vietnamskou komunitu**,
- Je zde **zvýšené bezpečnostní riziko** vyplývající z **komplexu nelegálních činností** spojených s **ekonomickou závislostí, násilným vymáháním, bankroty a v neposlední řadě i drogami**,
- **Demografie území nepříznivě působí na české občany a dále zhoršuje veřejné mínění:**

- o **majoritní populace se postupně zmenšuje a stárne**, mladí často odcházejí, novousedlíků s rodinami zatím přibývá pomalu (vliv posunu dostavby trasy metra a ekonomické krize),
- o **množství minoritní cizinecké populace celkově klesá, počet Vietnamců je, i přes jejich mírnou obměnu, za poslední tři roky zhruba na stejné úrovni** (kupují nemovitosti, zakládají rodiny, pořizují si děti),
- **Menší, ale svým míněním nebezpečná část majority:**
 - o **se domnívá, že pouze majoritní společnost má právo na místní území a minoritní společnost lze nějakým opatřením z tohoto území eliminovat,**
 - o **odsuzuje minoritu a přičítá jí vinu za závažné problémy, se kterými se potýká celá Evropa - užívání drog (a to zvláště mladistvými) a s tím související ničení majetku,**
 - o **podezírá minoritu z ilegálnosti, neplacení daní, obecně se jí bojí.**

MČ Praha-Libuš přes svůj handicap, „malá a bez zvláštních finančních prostředků“, má tu odvahu problém řešit, i když jeho řešení vyžaduje dlouhodobý přístup. Preventivně řeší rizika, aby nedošlo k vyostření situace. Podporuje tlumení xenofobních nálad v místní společnosti osvětou i množstvím veřejných i vzdělávacích aktivit pro majoritu i minoritu.

• Popis řešení.

- a) **Definice problému** - vznikl námět na řešení vztahu mezi minoritou a majoritou z řad občanů v rámci prostřednictvím místní Agendy 21 (v roce 2005)
- b) **Podpora vedení** – do „Komunitního plánu zdraví a kvality života Libuše a Písnice“ byl zapracován námět na zlepšení komunikace s místní vietnamskou a čínskou komunitou a jejich zapojení do místní občanské společnosti (rok 2006)
- c) **Prevence – osvěta, integrační aktivity, veřejné akce:**
 - založení tradice veřejných společenských akcí pro rodiny s dětmi (v letech 2005 – 2013)
 - uspořádání kulatých stolů o vietnamské komunitě (rok 2009)
 - pořádání semináře „Vietnamci očima Čechů a Češi očima Vietnamců“ (v letech 2008 – 2010)
 - realizování projektu na integraci dětí cizinců na školách zřizovaných MČ včetně výuky češtiny pro rodiče žáků cizinců a integrační aktivity ve školách (v letech 2009 – 2010)
 - pořádání diskusních fór na výměnu informací o vietnamské komunitě, jejich zvycích, tradicích a způsobu života (v letech 2009 – 2010).
- d) **Poskytování poradenských služeb** Centra pro integraci, realizované Domem národnostních menšin, o.p.s. (v letech 2010 - 2011).
- e) **Opakovaná podpora vedení MČ a schválena priorita začleňování cizinců** – do zpracovávaného Strategického plánu rozvoje městské části na období 2010 – 2015 a do všech následujících Akčních plánů byl zapracován úkol věnovat se práci s cizineckou komunitou.
- f) **Intenzivní prevence – měkká opatření** - projekt na řešení handicapů na území Prahy a Středočeského kraje žijících nebo pracujících imigrantů ze třetích zemí při vstupu na legální trh práce s cílem snížit jejich ekonomickou závislost na mocenských strukturách uvnitř komunity, podpora osamostatnění jako legálních zaměstnanců nebo legálních podnikatelů, podpora získání **nových legálních pracovních kompetencí a návyků** v rámci projektu pod heslem „Všichni společně na trhu práce“. Celý projekt byl zacílen na zvýšení povědomí o zákonných povinnostech a právech cizinců ze třetích zemí samotnými cizinci. Jejich počáteční znalost byla minimální a zprostředkovaná, což vedlo k porušování platných právních předpisů, chtěnému i nevědomému. Výsledkem byl vzrůstající odpor většinové společnosti, která se na cizince dodnes dívá jako na nepláče daní a osoby ignorující zákony. **Přednášený obsah a forma jsou přizpůsobeny konkrétním skupinám imigrantů – kurzistů.** Přednášky jsou zaměřeny na všeobecná témata – oblast pracovně právních předpisů, občanského a rodinného práva, sociálního a zdravotního pojištění, zákona o pobytu cizinců, bezpečnosti práce, daňových zákonů a problematiku financování, úvěrů a půjček. Podle složení účastníků jsou přednášena odborná témata – potravinářská problematika, hygiena potravinářských provozů a provozů služeb (kosmetická, kadeřnická a nehtová studia), oblast hotelových a restauračních služeb, atd. Úroveň přednášek je vždy přizpůsobena znalostem cílové skupiny. Tyto znalosti se mezi jednotlivými jazykovými skupinami velmi liší, což klade vysoké nároky na kvalitu lektorů. V rámci projektu spolupracuje MČ, kromě odborníků z praxe, také s pracovníky dozorových orgánů a státní správy, kteří se na projektu účastní nejen jako lektori, ale díky

kterým se daří **vzájemná výměna informací týkajících se cizineckých komunit**. (v letech 2010 – 2013).

- g) **Intenzivní prevence – tvrdá opatření - zakázání hazardu na území MČ** - v oblasti regulace hazardu (kasina, herny, výherní hrací přístroje atd.) MČ využila své právo žádat zákaz hazardních her na svém území zahrnutím do obecně závazné vyhlášky hl. m. Prahy. Od roku 2012 přestala Praha-Libuš vydávat povolení k provozování hazardu. Povolení do té doby vydaná MF ČR a zákaz hazardu by měl být naplněn do konce roku 2015. Tímto krokem **řekla MČ rázné NE navazujícím problémům rozmáhajícím se v souvislosti s hazardem v cizinecké komunitě**. A to přestože se bude MČ muset vyrovnat s poklesem příjmů z této oblasti v úrovni milionů Kč. Takovým opatřením ušetří částečné prostředky v sociální oblasti a zdravotních službách v úrovni Prahy 12 a Magistrátu hl. m. Prahy.
- h) **Prevence – soubor integrační podpory pro děti a ekonomicky aktivní cizince** - nabídky volnočasových aktivit, posilování úspěchu dětí ve školských zařízeních, nabídka volnočasového klubu a sociálně aktivizačních služeb k řešení problémů, podpora soběstačnosti dospělých cizinců při jednání na úřadech v českém jazyce v rámci projektu „Podpora sociální a kulturní integrace dětí, mládeže a dospělých na území MČ Praha-Libuš“
- i) **Průběžná analýza komunity – zjišťování popisu chování komunity a míry rizika vzniku souvislých cizineckých osídlení (sídelní segregace)** - byla prověřována míra nebezpečnosti situace na MČ Praha-Libuš z pohledu sídelní segregace/integrace proveden průzkum odborníky z Univerzity Karlovy. V rámci tohoto výzkumu zpracovala specializovaná nevládní nezisková organizace rešerši ověřených statistik a faktů o vietnamské komunitě napříč celou ČR, kterou doplnila o podrobné šetření chování a motivací místní vietnamské komunity. Ze studie jasně vyplývá rozvrstvení této komunity dle času příchodu na území ČR a dle ekonomické úspěšnosti. Odpovídá i na otázku aktuálně platných motivací pro tyto různé skupiny Vietnamců rozhodujících se při výběru místa kde budou žít. Výstupy jsou zveřejněny i na stránkách MČ, v sekci integrace. (v letech 2012 - 2013)
- j) **Zahájení společenského dialogu - první veřejná prezentace odborných faktů o místní vietnamské komunitě pro místní občany** – Odborně zjištěná fakta byla představena veřejnosti jak majoritní, tak minoritní na společném setkání. Jistá malá část majority napadala ostře vietnamskou komunitu do doby, než zjistila, že ostatní členové majority nesdílejí tento nesmířlivý postoj. Jedná se o počátek společenského dialogu. Příležitost byla pojata jako společenské setkání a bylo nabízeno jak typicky české, tak typicky vietnamské pohoštění. (v roce 2013)
- k) **Zahájení změny vzájemného přístupu – soubor integrační podpory pro všechny obyvatele MČ, majoritu i minoritu ve všech věkových kategoriích** – Letošním rokem zahajuje MČ společensky prospěšné veřejné multikulturní aktivity a široké informování všech. Cílem je dosáhnout postupné změny postojů obyvatel na základě vlastních prožitých zkušeností. Připravené aktivity k oslovení všech věkových kategorií a všech komunit cizinců nabídnou všem možnost aktivního zapojení do občanského a kulturního dění v Libuši a Písnici. Jako iniciátor byl vybrán neziskový sektor a neformální platforma občanů pro zapojení aktivních obyvatel, Občanské komunitní fórum. Toto uspořádání bude mít potenciál přetrvávat jako hnací motor občanských integračních aktivit do dalších let. Neziskový sektor je připraven zpracovávat nová, pro majoritu i minoritu zajímavá, témata ze života Čechů i cizinců a tato publikovat v místních médiích. Stejně důležitým faktorem úspěchu je nejen aktivity zrealizovat, zapojit dostatečné množství cizinců i Čechů, ale i šířit o nich pozitivní ohlas. Vše probíhá v rámci projektu „Podpora multikulturního soužití celé občanské společnosti na území MČ Praha-Libuš v roce 2013“ (v roce 2013).
- l) **Dosažení změny v podobě spokojeného života na území MČ – vize – skrze změnu image MČ Praha-Libuš do r. 2015** - v následujících dvou letech je plánováno vedle pokračování ve všech podpůrných veřejných aktivitách zaměřením se na vytváření pozitivních tiskových zpráv z událostí v MČ a jejich šíření v celostátním měřítku. Přestože bude pro občany již od roku 2013 nabízeno mnoho aktivit navíc, je odhadováno, že následující dva roky bude trvat ověření těchto aktivit a jejich potřebná propagace. Masivnější změna postojů místních občanů k cizineckým minoritám je předpokládána v roce 2015. A to jako důsledek obecného nadregionálního zájmu o nové aspekty veřejného života na MČ Praha-Libuš. (v letech 2013 – 2015)

4. 2 Důvod a cíle řešení (včetně doložení jejich měřitelnosti):

- Vize a cíle řešení.

Vizí všech snah MČ je **zlepšení pohody života na území městské části Praha-Libuš**.

Její naplnění nebude možné bez **dosažení cíle „zlepšení image MČ Praha-Libuš“ do roku 2015.**

Výsledkem všeho, co bylo uvedeno výše, bylo a je **zkvalitnění služeb místní správy a samosprávy, její přiblížení občanům, zapojení cizinců do veřejných akcí pořádaných MČ, otevření cizineckých komunit většinové společnosti, zmenšení rizika konfliktů v občanském soužití a zlepšení bezpečnostní situace na území MČ.**

Výsledkem konkrétního projektu „Všichni společně na trhu práce“ bylo:

- prezentovat Českou republiku jako zemi otevřenou pro všechny cizince, kteří v ní chtějí žít, ale zároveň dodržovat její zákony a respektovat místní kulturní odlišnost,
- **ukázat cizincům, že dodržování zákonů se vyplatí, že stát a jeho orgány nejsou jejich nepřitelem,**
- **ukázat většinové společnosti, že většina cizinců jsou slušní lidé, kteří mají zájem v naší zemi žít a pracovat,**
- omezit riziko zapojení cizinců do stínové ekonomiky, námezdné nelegální práce a kriminálních struktur,
- upevnit spolupráci se zahraničními partnery a s partnery z cizineckých komunit,

V rámci připravených aktivit v dalších projektech je a bude všem z obyvatel MČ tlumočeno a nabízeno:

- že mohou být aktivní v rámci svého volného času a účastnit se všech veřejných akcí, některé i sami spoluutvářet.

Cílem je sdílet společné, obohatit se z jinakosti a naučit se společně se tolerovat.

- Stručný harmonogram realizace řešení.

2005 MČ se hlásí k metodám Agendy 21

2006 MČ zapracovává integrační body do svého prvního komunitního plánu

2006 – 2013 – tradiční veřejné akce pro rodiny s dětmi

2008 – 2010 byly pořádány semináře „Vietnamci očima Čechů a Češi očima Vietnamců“

2009 MČ pořádá kulatý stůl o vietnamské komunitě

2009 – 2010 realizování projektu na integraci dětí cizinců na školách zřizovaných MČ včetně výuky češtiny pro rodiče žáků cizinců a integrační aktivity ve školách

2009 – 2010 pořádání diskusních setkání na výměnu informací o vietnamské komunitě, jejich zvycích, tradicích a způsobu života (financováno MV ČR)

2010–2011 poskytování poradenských služeb v MČ prostřednictvím Centra pro integraci, které realizoval Dům národnostních menšin, o.p.s.

2010 MČ zakomponovala problematiku práce s vietnamskou komunitou v komunitně zpracovaném Strategickém plánu rozvoje městské části na období 2010 – 2015 a dále i do všech následujících Akčních plánů

2010 - 2013 probíhá projekt „Všichni společně na trhu práce“, celým názvem Využití zkušeností zahraničních partnerů pro řešení problematiky začlenění cizinců městské části Praha-Libuš na trh práce (financovalo MPSV ČR – přes OPLZZ)

2012 MČ navazuje na integrační projekty projektem „Podpora sociální a kulturní integrace dětí, mládeže a dospělých na území MČ Praha-Libuš“ (financovaného MV ČR)

2013 MČ navazuje na integrační projekty projektem „Podpora multikulturního soužití celé občanské společnosti na území MČ Praha-Libuš v roce 2013“ (financovaného MV ČR)

2013 – 2015 náčrt a realizace vize pokračování prací s „cílem změnit image MČ“

- Doložení měřitelnosti cílů.

Viz. bod 5., 1. odstavec.

4.3 Implementace řešení:

- Zainteresované strany

Do procesu integrace jsou na městské části Praha-Libuš zapojena v závislosti na akcích postupně téměř všechna školská zařízení, včetně předškolních, občanská sdružení i s nově vznikajícími, kluby, organizace pracující v sociální oblasti, postupně místní média.

Zatímco dříve probíhala spolupráce s vietnamskými právními subjekty převážně na kulturní úrovni, v letošním roce se posunula do sportovní oblasti. V roce 2013 se opětovně do podpory rozvoje

lokality a komunity zapojil i největší vietnamský obchodní subjekt, majitel pozemku Sapa, TTTM Sapa a.s.. Zahájil sponzorství místních sportovních spolků – Sokol Libuš a FSC Libuš a přislíbil jim podporu i do budoucna, Oběma spolkům vypomohl při financování údržby místních sportovních zařízení.

Nově probíhají jednání o výměnném prostoru v místních tištěných médiích mezi MČ Praha-Libuš a vydavateli největšího počtu vietnamských periodik. Městská část usiluje o zveřejňování pozvánek na všechny své akce ve vietnamštině ve vietnamských médiích. Současně již vyvěšuje tyto pozvánky vedle českých verzí v kalendáři akcí na svých webových stránkách.

- Odpovědnost za řešení

Za řešení projektů spojených s integrací je zodpovědný referent evropských projektů, za koordinaci s partery a zajištění spolupráce úřadu městské části zodpovídá koordinátor Agendy 21 a projektu Zdravá Libuš a Písnice v jedné osobě. Obě osoby z kanceláře tajemníka úřadu, přímo komunikující o těchto úkolech v úrovni záštity termínů a partnerů se starostou a v úrovni realizace s kolegy z jednotlivých odborů za podpory tajemníka úřadu.

- Podpora řešení ze strany vedení

Odpovědnost za otázku integrace nejprve nebyla definovaná, poté spadala krátce do působnosti paní zástupkyně starosty, již druhým rokem spadá do kompetence samotného starosty. Přínosem bylo angažování se samotné funkce starosty, jejíž role je naprosto nezastupitelná při jednání s představiteli cizinecké komunity. Je tak možné přebírat záštitu nad multikulturními akcemi, jednat se zástupci místních sdružení, stejně tak jako snáze zadávat úkoly úřadu městské části.

- Podpora řešení ze strany zaměstnanců

Zatímco tradičních aktivit se intenzivně účastní, z nových multikulturních akcí mají zatím někteří respekt. Zatím se šíří dobré reference a čekáme, kdy se začnou dobrovolně účastnit. Jisté změny chování jsme již zaregistrovali, rozhodně se nejedná o masivní změnu. Ti, kteří měli akci v pracovní náplni, již měli šanci poznat realitu akcí, ostatní si budou muset vyhradit čas v rámci svého volného času.

- Překážky

Za překážku považujeme právě přístup větší části zaměstnanců. Nabídka informací i v pracovní době zatím nepostačila ke změně nahlížení na komunitu. Naopak z těch, kteří se workshopu zúčastnili měla šance vyprchat i jistá zloba a nepříjemné pocity na povrch díky otevřené diskusi, která na nich byla umožněna. Lze předpokládat, že forma povinného absolvování informačního minima kombinovaná s řízenou diskusí přítomných může přispět k uvolnění jejich názorů na komunitu.

- Úspěchy

Za úspěchy považujeme především to, že na městské části probíhá v současné době poklidný život místních obyvatel v klidném duchu a bez známek extrémismu.
Problémy existují, ale pracuje se na zlepšení situace navíc frontách.

5. Výsledky řešení

- Jaké byly hlavní výsledky (uvést pokud možno kvalitativní i kvantitativní ukazatele)?

Za ukazatele považujeme naplnění těchto kategorií. Kategorie jsou naplňovány všemi umiňovanými aktivitami dohromady. Jedná se tedy o součet za celou dobu realizace integračních snah na městské části Praha-Libuš od roku 2005 do roku 2013:

- 1) **Počet veřejných akcí se zapojením cizinců** – 9 – tradiční akce: Drakiáda, Jarmark, Dětský den, Veřejné projednání TOP 10 problémů Libuše a Písnice, Studentské fórum (TOP 10 problémů očima žáků ze základních a studentů ze středních škol), aktivity ke Dni země, aktivity ke Dnům zdraví, aktivity k Evropskému týdnu mobility, Cyklojízda žákovského zastupitelstva. Letos se přidali nové tradice: Jablkobraní v parku, Svatomikulášské oslavy, tematické

společenské večery za poznáním cizích kultur, multikulturní výlety pro celé rodiny a veřejné jazykové dílny.

- 2) **Počet projektů realizovaných na řešení problému** – 5 – Projekt Zdravá Libuš a Písnice a MA21, projekty škol - diskusních setkání na výměnu informací o vietnamské komunitě, jejich zvycích, tradicích a způsobu života (financováno MV ČR), Strategický plán (RF MŽP), „Všichni společně na trhu práce“, celým názvem Využití zkušeností zahraničních partnerů pro řešení problematiky začlenění cizinců městské části Praha-Libuš na trh práce (MPSV ČR – OP LZZ), Podpora sociální a kulturní integrace dětí, mládeže a dospělých na území MČ Praha-Libuš (MV ČR), Podpora multikulturního soužití celé občanské společnosti na území MČ Praha-Libuš v roce 2013 (MV ČR). Další aktivity byly realizovány ve spolupráci s dalšími partnery: semináře (Klub Hanoi), umístění Centra pro integraci (Dům národnostních menšin, o.p.s.), kulatý stůl o vietnamské komunitě (TTTM Sapa a. s.),
- 3) **Počet partnerů zapojených do českých projektů financovaných MV ČR** – 8 – ZŠ Meteorologická, ZŠ L. Coňka, MŠ Ke K Lukám, MŠ Mezi domy, MŠ Ke Kašně, Info-Dráček o. s., Lače Čhave o. s., MC Kuřátko. Zatím neúspěšně při realizaci, ale o zapojení pilotním projektem se pokusil i fotbalový klub FSC Libuš.
- 4) **Zájem cizinců o účast v evropském projektu** (počet celkem podpořených osob je 685, počet úspěšně podpořených osob je 363) – Účastnilo se vždy několik skupin Vietnamců, ruský mluvící skupina, Čiňani, Mongolové – pořádání 5 běhů kurzů zakončených pracovními workshopy se slavnostním předáváním certifikátů absolventům a zlatých prestižních certifikátů nejlepším absolventům. - Výrazným výsledkem byla publicita projektu poskytnutá ze strany Vietnamské televize, která spoty o projektu vysílala opakovaně i ve Vietnamu.
- 5) **Počet partnerů zapojených do evropského projektu** – 4 (z toho 2 zahraniční) - Stamp (Středočeská organizace podnikatelek), Svaz Vietnamců v ČR, partnerská města – italské Vigarano Mainarda a francouzské Caudebec-les-Elbeuf.
- 6) **Počet spolupracujících státních úřadů a institucí** - 7 – na neoficiální bázi jsme spolupracovali a s těmito úřady a přenášely jejich praxi do podkladů kurzů a umožnili s fundovanými odborníky kurzistům diskusi vždy na konci celého kurzu - Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI), Česká obchodní inspekce (ČOI), Výzkumný ústav práce a sociálních věcí (VÚ PSV), Živnostenský odbor Finančního odboru Praha 12, MPSV ČR, Generální ředitelství cel ČR, Ministerstvo vnitra ČR
Jako aktivní účastníci pracovních workshopů na konci každého běhu s námi spolupracovali další městské části prostřednictvím svých zástupců účastníků a Magistrát hl. m. Prahy prostřednictvím svého primátora.
- 7) **Zpětná vazba z evropského projektu** - potvrzuje, že si cizinci uvědomují přínos projektu, mají zájem o účast na přednáškách a sami šíří povědomí o projektu v rámci vlastní komunity.
- 8) **Zpětná vazba z českého projektu financovaného MV ČR** – zájem o pokračování, ochota investovat i vratnou zálohu například v případě dokončení kurzu českého jazyka na tzv. nulté úrovni, jelikož jiná nízkoprahová nabídka přístupu k výuce českého jazyka v této základní úrovni v tuto dobu není.

• Jaké nástroje pro jejich měření jste použili a jak hodnověrné jsou důkazy?

Vyhodnocení všech ukazatelů na základě realizace všech projektů.

- Počet akcí – dokládají plakáty a fotky.
- Počet projektů – dokládají projektové žádosti, rozhodnutí o přidělení podpory a ve většině případů závěrečné zprávy nebo i monitorovací zprávy, u českých projektů – maily a realizace projektů v organizacích partnerů.
- Účast partnerů a institucí – dokládají partnerské smlouvy k projektům, zápisy, prezentace z přednášek jejich zaměstnanců.
- Zájem cizinců o účast – monitorovací zprávy, připravovaná závěrečná zpráva, zpracované na základě prezenčních listin.
- Zpětná vazba z českého projektu financovaného MV ČR – na základě měsíčních projektových schůzek s realizátory projektu, na základě jejich návrhů na plánování a vylepšení a doplnění aktivit na základě konkrétních potřeb cizinců i majority, na základě kontaktování novými subjekty, které by chtěli být do projektu v dalším roce zapojeny.

• Vyskytly se nějaké specifické faktory, které mohly ovlivnit úspěch tohoto řešení?

Domníváme se, že rozhodujícím faktorem úspěchu při nastavení všech a směrů realizace opatření a při realizaci konkrétních aktivit byl fakt, že byli vybráni správní

partneři, jak z MČ, tak především z cizinecké komunity. Především ve vietnamské komunitě platí pevně svázaná hierarchie, kterou Evropan těžce pochopí.

Za nejdůležitější informaci je považováno ústní doporučení na konkrétního člověka.

Za důsledek to má to, že komunita většinou čeká, co udělají a jak posoudí danou situaci jejich čelní a vážení představitelé.

- Projevil se nějaký vedlejší negativní či pozitivní účinek?

Výsledky za současnou fázi realizace jsou odměnou. Komunita se postupně zapojuje do lokálních veřejných aktivit. Na projednávání chodí vedoucí představitelé komunity, což je signál i pro ostatní z komunity, že je možné. Do kurzů českého jazyka a vzdělávání pro vstup na trh práce se postupně začali hlásit cizinci samostatně, bez zprostředkování po oficiální linii ze strany jejich sdružení.

Na konci tříletého projektu bylo možné říci, že v poměru přidané hodnoty získané realizací projektu po oficiální linii / mezilidskému zlepšení v místní komunitě očima cizinců dojde k velkému obratu. Očekávali jste odhadem poměr 80:20 a získáte poměr 20:80.

6. Inovativnost a přenositelnost dobré praxe¹

- V čem spočívá inovativnost tohoto řešení? Jak se liší od jiných či podobných aplikací/přístupů?

1. MČ vyčnívá především svou odvahou se problémem zabývat a řešit s ohledem na minimální rozpočet a neposkytnutí žádných účelových prostředků na řešení ze strany hl. m. Prahy. Vše co financuje MČ, financuje ze svého skromného rozpočtu. Všechny ostatní prostředky získává z dotací jiných než krajských, zajišťuje si financování ze zdrojů EU a příslušných ministerstev.
2. Dále reaguje na specifické potřeby území a struktury obyvatel.
A to:
 - a. **jasností cíle a jeho zakotvení ve strategických dokumentech** a jeho **dlouhodobé podpory** ze strany MČ,
 - b. **postupné a nenásilné zapojení jednotlivých věkových skupin obyvatel** přes jejich přirozené zájmy a prostředí,
 - c. **kombinací měkkých a tvrdých opatření** na úrovni lokální i městské
 - d. **komplexností řešení**, řešením navrženým s ohledem na budoucí **nízkonákladovou udržitelnost** výstupů projektu,
 - e. **způsobem řešení**, který by měl mít **potenciál dále sám rozvíjet výsledky projektu** v oblasti integrace dále,
 - f. **způsobem řešení**, které by mělo mít potenciál se **v budoucnu samo udržet životaschopným a dále posunovat výsledky v integraci dosažené**.
Jelikož proces změny nálady mezi občany je dlouhodobý proces, neplánuje MČ v integračním úsilí polevit,
 - g. **použitelností zpracované a pilotně otestované metodiky** výuky cizinců s jejich výsledným shrnutím ve formě **Manuálu kurzu „Všichni společně na trhu práce“**, použitelným pro vzdělávání cizineckých komunit v **kvalitě zpracování, úrovni a šíři problematiky jako odborná skripta**,
 - h. **úzkou spoluprací s dozorovými orgány** (Ministerstvo vnitra ČR, Generální ředitelství cel ČR, Česká obchodní inspekce, Finanční a Živnostenský úřad, Inspektorát bezpečnosti práce, a další) **podnítila zvýšení dohledu dozorových orgánů v areálu Sapa**. Výsledky jejich kontrol se daří **přesně zacílit i obsah přednášek evropského projektu**,
 - i. **spoluprací lektorů s praxí** u frekventantů kurzu
např. při zahájení provozu supermarketu Tamda Food v areálu Sapa, atd.)

¹ Vyplní pouze uchazeč o cenu MV za inovaci ve veřejné správě

- j. **zlepšením spolupráce s represivními složkami při zajištění bezpečnosti** na území MČ a **se státními orgány** (Odbor výstavby Prahy 12 - např. **odstraňování černých staveb, popřípadě** jejich legalizace v areálu Sapa),
 - k. **partnerství se Svazem Vietnamců v ČR**, jehož prostřednictvím je **dopad do vietnamské komunity zásadní** a to i pro Vietnamce migrující za prací v rámci celé ČR,
 - l. **navázání kontaktů mezi Svazem Vietnamců v ČR** a dozorovými orgány,
 - m. **zapojením zastupitelských úřadů mateřských zemí cílových skupiny**, zejména vietnamské a čínské ambasády, i dalších ambasád a zájem rozvíjet sdílení zkušeností na téma integrace z pohledu municipalit (francouzské velvyslanectví),
 - n. **upevněním vazeb se zahraničními partnerskými městy**,
 - o. **opakovatelností tohoto řešení** na úrovni **malých samospráv**.
- Může být/bylo již toto řešení přeneseno/aplikováno v jiné organizaci či sektoru? Pokud ano, které jeho základní prvky? Nebo jste v tomto případě sami využili dobrou praxi od jiných organizací?

Řešení je přenositelné tak mnoho, do jaké míry je schopen čtenář abstrahovat z popsaného obecně platné zákonitosti. V nejzákladnější, velmi extrahované rovině, se jedná o základní otázky projektového a strategického plánování, plánování systémů kvality atd.:

- I. **SPOLEČNÁ VIZE:** Jak si vypadá cílový stav v ideálním případě – co nejbližší jej za zapojení zainteresovaných stran popište. Popsané zjednodušte na základě konsensu do pouze jedné krátké věty. Čím kratší a jasnější vyjádření, tím lepší. Tato věta Vám odpoví vždy, když budete uvažovat, jestli Vámi zamýšlený krok je v souladu s vaší společně definovanou vizí. Vize může být i hodně zidealizovaný stav, ke kterému budeme rádi, pokud se přiblížíme. *Naši vizi osvětlíme na ÚMČ nastolilo vedení MČ v minulém funkčním období a ihned ji podpořilo zahájením činností směřujících k jejímu dosažení. Velký díl práce zde patřil koordinátorce komunitního plánování dle Agendy 21. Příklad: Vizi všech snah MČ je zlepšení pohody života na území městské části Praha-Libuš. Vize je tak dlouhodobým cílem, že je to otázka desetiletí, než se k ní lze přiblížit. Na jejím dosažení pracuje městská část neustále.*
- II. **CÍLE VEDOUcí K DOSAŽENí VIZE:** Vize přetvořená do konkrétních aktivit, kterými chceme vizi postupně dosahovat. Celkové cíle se pak rozpracovávají do dílčích cílů. Ty se realizují prostřednictvím konkrétních opatření (akcí, aktivit, projektů). *Příklad: Naplnění vize nebude možné bez dosažení cíle „zlepšení image MČ Praha-Libuš“ do roku 2015. Cílem je stejně tak sdílet společné, obohatit se z jinakosti a naučit se společně se tolerovat. Místní samospráva pod vedením volených orgánů městské části vyvinula velkou aktivitu s cílem definovat správný směr řešení problému a začít jej plnit. Byly určeny tyto dílčí cíle:*
 1. Volný čas a angažovanost obyvatel.
V té době vzniklo několik občanských sdružení, která dlouhodobě spolupracují s MČ. MČ v rámci současně realizovaných projektů podněcuje vznik dalších komunitních sdružení (spolků). Příkladem může být místní Občanské komunitní fórum. Na tuto dobrou praxi z jiných zemí nás upozornila místní organizace fungující v sociálních službách při společné tvorbě projektu.
 2. Vzdělávání cizinců a integrace ve školských zařízeních.
Zapojila se postupně většina školských zařízení. Některé nasbíraly za dobu, po kterou se o integraci zajímají tolik zkušeností, že je začaly předávat a vzdělávat pedagogy v oblasti integrace. Dalo by se říci, že se původní

handicap škola přetvořila v pozitivum. Našla tím další ze způsobů odlišení, které dnes školy často realizují.

3. Pomoci s podporou legálního zaměstnávání dospělých cizinců.

Městská část jako jediný územně samosprávný celek začala připravovat multioborový vzdělávací projekt na podporu vstupu cizinců na legální trh práce v ČR prostřednictvím dotační výzvy Operačního projektu lidské zdroje a zaměstnanost. Příprava projektu začínala postupně. Hlavním cílem byla spolupráce s organizacemi sdružujícími cizince přičemž. Hlavním cílem bylo vzdělání vietnamské komunity pomocí asistovaného zpřístupnění oficiálních zdrojů informací na nízkoprahovém principu. Dotaci získala městská část až v roce 2010. Realizace běžela další 3 roky. V současné době byla podána organizací pracující v komunitních službách žádost o dotaci, která by na základě výstupů tohoto projektu realizovala vzdělávání prvních vietnamských komunitních terénních pracovníků ovládající základní zákony pro život a pobyt v ČR, návštěvu lékaře, jednání s úřady a základy legálního podnikání v souladu s platnými zákony a hygienickými normami.

4. Pomoc se zajištění vymahatelnosti všech částí práva v areálu Sapa, obchodním centru cizineckých asijských komunit – tak aby byla pro všechny obyvatele stejná. Jedná se především o do dnes přetrvávající nešvary:

- kolaudace objektů a doklady ke stavebním objektům na pozemku Sapa,
- vydávání účetních dokladů a vedení účetnictví spolu s daňovými kontrolami,
- nelegální zaměstnávání bez smlouvy a bez evidence a identifikace těchto zaměstnanců a placení odvodů za tyto zaměstnance.

Přestože se začalo postupně s přípravou kolaudace jednotlivých částí areálu, některé černé stavby byly strženy, jedná se o zanedbatelné procento z objektů umístěných v Sapě. Aktivně se zapojuje do řešení samospráva MČ při intervenci na příslušném odboru výstavby na Praze 12. Spolupráce s přenesenou státní správou v oblasti výstavby byla navázána. V dalších dvou bodech, u kontrol účetních dokladů, daňových kontrol a kontroly zaměstnávání, nebyly zaznamenány z pohledu občana, velké změny. Dělat tyto změny, není možné z pozice malé městské části. Dále hledáme cesty, jak tyto změny podnítit zveřejňování informací pomocí jednání s cizineckou komunitou a svépomocí. Zatím nevíme, jaké výsledky můžeme reálně očekávat a kam se až s šířením informací dostaneme a jak budou účinné.

III. **OPATŘENÍ VEDOUcí K DOSAŽENí CíLŮ:** Opatření jsou již zcela konkrétní aktivity, které jste schopni na dané nacenit a sestavit rozpočet na jejich realizaci. Příklad. Konkrétní aktivity se rok od roku částečně měnily a rozvíjely. Dnes bychom doporučovali nevynechat tyto aktivity:

- Šíření informací potřebných legální pro pobyt a podnikání cizineckých komunit pomocí podporovaných projektů.
- Šíření informací prostřednictvím webu a místních periodik – zřízení sekce pro informace z místní městské části nebo z výkonu přenesené působnosti nadřazené městské části, zajímavé především pro cizineckou komunitu.
- Šíření znalostí českého jazyka v praktické podobě v každodenních situacích mezi dospělou populací.

- Podpora vzdělávání dětí v předškolním a školním věku pomocí asistentů ve školských zařízeních – ukazuje se potřeba rozšíření i na možnosti doučování českého jazyka a dalších předmětů souvisejících s jazykovou bariérou formou doučování zábavnou formou.
- Podpora multikulturní zábavy věkové skupiny dospívající mládeže – podařilo se oslovit žáky středních a vysokých škol.
- Založení základního množství tradičních multikulturních akcí podporovaných městskou částí ve spolupráci s komunitními sdruženími a za podpory sousedních městských částí napříč hranicemi městských částí hlavního města Prahy.
- Podpora vzniku komunitního života napříč majoritou a minoritou na základě společných zájmů a učit a podporovat tato sdružení při snaze o získávání finančních prostředků na komunitní aktivity prostřednictvím různých grantových zdrojů – zatím se podařilo sdružit obyvatele na základě zájmu o rozvoj multikulturního společenského života v lokalitě, tyto lidé byli ihned úspěšní v žádosti o grant na realizaci akcí z Nadace Telefónica v rámci celoevropského programu pro mladé lidi Thing Big.
- Podpora mechanismů zpětné vazby místních obyvatel – hledání prioritních problémů lokality prostřednictvím anket a veřejného projednání za účasti zástupců komunit, projednávání konkrétních velkých problémů dopadajících na všechny obyvatele MČ (velké stavby, provozy, studie zástavby, studie komunity).
- Stále učení navzájem a sami ze svých aktivit při plánování následujících.

IV. **AKČNÍ PLÁNY OPATŘENÍ:** Akční plánování na dané období je rozumné dělat periodicky jednou ročně, kdy je na základě konsensu zainteresovaných subjektů zpracován plán akcí na další rok. Plán je třeba rozpracovat do podoby projektu a podat žádost o dotaci, nebo o dotace. Mimo MV ČR, které intenzivně podporuje integraci, podporují komunitní aktivity i různé nadace a grantové programy. *Příklad. Dvakrát ročně probíhá podrobnější plánování akcí v gesci místní koordinátorky Agendy 21, která zve všechny spolupracující partnery a samostatné realizátory. Nad realizací či koordinací za MČ Praha-Libuš nad akcemi bdí tato koordinátorka. Dle potřeby zapojuje další pracovníky úřadu městské části, aby zajistila materiální i lidskou součinnost na akcích.*

V. **REVIZE VIZE, CÍLŮ:** V době, kdy se objeví nový významný podnět, je dobré přistoupit k prověření nastavení Vize a rozpracovaných Cílů a to přesně v tomto pořadí. *Příklad. V projektu podaném na MV ČR pro rok 2013 byl nastíněn způsob pokračování na městské části - stejná Vize s novým cílem na rok 2014 a další roky – „změnit image MČ“.*

• Jaké nejdůležitější poznatky/zkušenosti jste při realizaci řešení získali?

Následovníkům, především malým obcím, které by chtěli řešit otázku soužití s cizinci. Položte si následující otázky týkající se již konkrétně integrace. Zjistěte veškeré dostupné informace dříve, než se pustíte do řešení:

- Jaké cizinecké skupiny na území máte?
- Jaké jsou přirozené způsoby sdružování a vůdcovství v těchto cizineckých komunitách?

- **Jaká sdružení aktivních lidí (ovlivňovatelů) již v komunitě existují? Kdo bude mít tu čest stát se vaším potenciálním partnerem?**
- **Jaké budou pravděpodobné výsledky, vyberete-li si správného partnera a vytrváte?**
V poměru přidané hodnoty získané realizací projektu po oficiální linii / mezilidskému zlepšení v místní komunitě očima cizinců dojde k velkému obratu. Očekávali jste odhadem poměr 80:20 a získáte poměr 20:80.

- Jaké je Vaše doporučení pro ty, kteří se zajímají o implementaci tohoto řešení ve své organizaci?

Za nutnost považujeme strategicky cílit na motivaci cizineckých komunit. Realizovat jak tvrdé zákonné postupy, tak připravit s partnery atraktivní nabídku vzdělávacích aktivit a příležitostí pro nenásilnou společenskou integraci – prostřednictvím škol, občanských sdružení a akcí pořádaných v lokalitě územně samosprávním celkem.

- Souhlasíte s prezentací Vašeho řešení na nadcházející Národní konferenci kvality ve veřejné správě a v časopise Veřejná správa jakožto s prezentací dobré praxe?

Ano.

7. Přílohy

Přílohy:

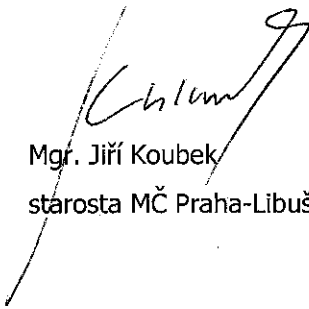
1. Mix fotografií z aktivit zde popsaných.
2. Výsledky analýzy komunity (2012) – 2 studie – viz. zdroje č. 4 a 5.
3. Výsledky projektu podporujícího cizince při vstupu na legální pracovní trh (2013) – Manuál - 5 druhů manuálu viz. zdroj č. 1

Zdroje:

1. *Tříletý projekt OPLZZ, „Využití zkušeností zahraničních partnerů pro řešení problematiky začlenění cizinců MČ Praha-Libuš na trh práce“, č. projektu CZ.1.04/5.1.01/5100067*
2. *Dva jednoleté projekty MV ČR: Podpora sociální a kulturní integrace dětí, mládeže a dospělých na území MČ Praha-Libuš v roce 201 a Podpora multikulturního soužití celé občanské společnosti na území MČ Praha-Libuš v roce 2013*
3. *Historie MČ z vyprávění obyvatele a zastupitele a vedoucího týmu připravujícího a realizujícího tříletý projekt, Ing. Štěpánky Macůrkové*
4. *Výzkumná zpráva řešitelů Doc. RNDr. Ludka Sýkory, Ph.D. a spoluřešitelů Mgr. Tomáše Brabce, Mgr. Romana Matouška, Ph.D., prosinec 2012 (aktualizace únor 2013): Sídlní segregace v lokalitě MČ Praha-Libuš, zpracovala Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Centrum pro výzkum měst a regionů (CVMR), 45 stran*
5. *Výzkumná zpráva autorek Terezy Kušnirákové, Andrey Plačkové, Tran Vu Van Anh, rozšířená verze, únor 2013: Vnitřní diferenciace Vietnamců pro potřeby analýzy segregace cizinců z třetích zemí, pro MMR vypracovalo o. s. Fuertos, 75 stran*
6. *Workshopy M. Fišarové a T. Kušnirákové v rámci projektu 2013 v bodu 2: „Jak si rozumět nejen slovy“*
7. *Zadání tématu konference: „Ohlédnutí, co poradit, jak na věc jít“ realizované Prahou 14 v rámci projektu podpořeném z programu MV ČR - Projekty obcí na podporu integrace cizinců na lokální úrovni v roce 2013*

Datum: 23.10.2013

Podpis:

Mgr. Jiří Koubek
starosta MČ Praha-Libuš

